

TERVEYDEKSI -OHJELMAN HANKEHAKUJEN UKK

Tähän dokumenttiin on koottu usein kysyttyjä kysymyksiä sosiaali- ja terveysministeriön Terveystehti -ohjelman valtionavustushakuihin liittyen. Valtionavustushaut ovat auki 9.1. – 14.2.2025 klo 16.15.

Yleiset hakuihin liittyvät kysymykset

- **Mistä hakulomakkeet löytyvät?**
 - Hakulomakkeet löytyvät [STM:n nettisivuilta](#).
- **Kuka toimii hakuaikana yhteyshenkilönä hakuihin liittyen?**
 - Yhteyshenkilöinä toimivat sosiaali- ja terveysministeriössä erityisasiantuntijat Kasperi Holmberg ja Piia Astila. Sähköpostit ovat muotoa etunimi.sukunimi(at)gov.fi.
- **Millainen päätösaikataulu on ja kuka tekee päätökset? Milloin hanke voisi alkaa?**
 - Avustuspäätökset tehdään mahdollisimman pian avustushaun päätyttyä keväällä 2025 sosiaali- ja terveysministeriön toimesta. Hankkeen käynnistäminen voi sosiaali- ja terveysministeriön näkökulmasta alkaa välittömästi myönteisen avustuspäätöksen jälkeen.
- **Minkä kokoisia hankkeita rahoitetaan?**
 - Sosiaali- ja terveysministeriö ei ota ennakkoon tarkempaa kantaa hankkeiden euromääräiseen kokoon, sillä siihen vaikuttavat useat eri tekijät.
- **Edellytetäänkö hakijalta omarahoitusosuutta?**
 - Omarahoitusosuutta ei lähtökohtaisesti edellytetä.
- **Onko erikseen olemassa esimerkiksi hakuopasta?**
 - Erillisiä hakuoppaita ei ole olemassa, mutta esimerkiksi hakuilmoitukset kannattaa lukea huolella. Lisäksi IPS-hakuun liittyen on olemassa hankeopas.
- **Vaaditaanko haussa erillistä hankesuunnitelmaa?**
 - IPS-haussa vaaditaan erillinen hankesuunnitelma. Muissa haussa suunnitelma sisältyy hakulomakkeeseen.
- **Voiko hankerahoitusta hakea laitehankintoihin vai onko tarkemmin määritelty, että tulee hakea ainoastaan esim. hanketyön henkilötyövuosiin?**
 - Avustusta voi hakea myös laitehankintoihin, mutta laitehankintojen tarve kannattaa perustella hakemuksella.
- **Hankeaika on melko lyhyt suhteessa siihen, että halutaan muuttaa ihmisten toimintaa ja saada näyttöjä hyvinvoinnin ja terveyden kohenemisesta.**
 - Hankeaika on todellakin valitettavan lyhyt. Siksi on tärkeää kohdentaa ja suunnitella hankkeen toiminta mielekkäästi, jotta saadaan pysyviä muutoksia oikeaan suuntaan toimintatavoissa. Pääosin muutokset ihmisten hyvinvoinnissa ja terveydessä voidaan todentaa vasta jälkikäteen.
- **Onko muihin Terveystehti-ohjelman toimenpiteisiin tulossa rahoituksia? Esim. Ravinnosta terveyttä ja hyvinvointia-kokonaisuus?**
 - Hankerahoitusta tullaan jakamaan kouluruokailun sekä ruokapalveluiden laadun kehittämiseen. Ravitsemussuositusten toimeenpano toteutetaan hankintana.
- **Koskeeko noin kolmen konsortion rahoittaminen kaikkia hakuja?**

- Tämä koskee vain Alueelliset hyvinvointipolut -hakua, jossa avustus tullaan jakamaan enintään arviolta kolmelle hankekonsortiolle. Tarkemmat tiedot hakukelpoisuudesta löytyy hakuilmoituksesta.
- **Jos hyvinvointialue hakee rahoitusta, niin voiko kunnat olla osatoteuttajana tai kumppanina?**
 - Kyllä voivat.
- **Voiko yliopisto toimia hakijana?**
 - Yliopisto voi toimia hakijana (pl. IPS-haku)
- **Jos yliopisto on hakijana, voidaanko rahoituksella tehdä osittain myös tutkimusta?**
 - Laajempaa tutkimusta ei ole tarkoituksenmukaista toteuttaa näillä avustuksilla. Pienimuotoisempi tutkimus voi olla joissain tapauksissa perusteltua.
- **Mistä Howspace löytyy?**
 - Howspace-alustalle [Kaikille hyvinvointia 2030 - työtilaan](#) löytyy polku: [Terveysteksti – kansallinen terveys- ja hyvinvointiohjelma - Sosiaali- ja terveysministeriö](#)
 - Tunnuksella alustalle voit pyytää alla olevasta linkistä: [Kaikille hyvinvointia 2030 - työtilaan osallistuminen \(Webropol\)](#)
- **Yhteistyötila: onko sinne tullut mitään tietoa viime kesän jälkeen, esim. hakuilmoitukset yms.?**
 - Uutta tietoa syksyllä: Terveysteksti-ohjelman toimeenpanosuunnitelman julkaisu ja ravitsemukseen liittyvän hankintakokonaisuuden tietopyyntö.
 - Lisäämme sinne linkit hankehakuinfon tallenteeseen ja hakuilmoituksiin.

Tuetun työllistymisen IPS-työhönvalmennuksen vakiinnuttaminen - haku

- **Koskeeko IPS-hankehaku nyt vain hyvinvointialueiden psykiatrisen hoidon ja kuntoutuksen palveluita työikäisten työllistymisen edistämiseksi vain myös pitkäaikaistyöttömiä ja osatyökykyisiä?**
 - Koskee vain psykiatrisen hoidon ja kuntoutuksen palveluita.
- **Kuka ja miten koordinoi IPS-hankkeiden tulevia laatuarviointeja? Aiotaanko tällaista tehdä?**
 - THL koordinoi, ja toteuttaa. Laatuarvioinnit kuuluvat sisäänrakennettuina IPS-toimintamallin käyttöönottoon ja toimeenpanoon.
- **Ketkä voivat toimia hakijoina IPS-työhönvalmennuksen vakiinnuttamisen haussa?**
 - Hakijoina ovat vain hyvinvointialueet, joilla IPS-toimintamalli ei ole aiemmin ollut käytössä osana niiden psykiatrisen hoidon ja kuntoutuksen palveluita.
- **Voiko IPS-toimintamallissa hakea rahoitusta niin, että hakija toimisi mt-asiakkaiden työpaikan mahdollistajana? Mistä työvalmentaja? Tuleeko olla jo olemassa olevaa yhteistyötä hv-alueiden psyk. puolen kanssa?**
 - Hakijoina ovat vain hyvinvointialueet, joilla IPS-toimintamalli ei ole aiemmin ollut käytössä osana niiden psykiatrisen hoidon ja kuntoutuksen palveluita.
- **Onko IPS:n kohderyhmänä kuntoutujat/potilaat, joilla on parhaillaan hoitosuhde psykiatriseen esh:oon, vai myös perusterveydenhuollon miepä-asiakkaat?**

- Toimintamallin mukainen palvelu on psykiatriseen hoitoon yhdistettyä. Joillakin hyvinvointialueilla esh-tasoista psykiatrista hoitoa ja kuntoutusta kuitenkin järjestetään myös perusterveydenhuollon miepä-palveluiden alla. Myös tuolloin toteutuu psykiatrinen hoitosuhde.
- Myös perusterveydenhuoltoon organisoitu psykiatrinen hoito/ erikoissairaanhoidon tasoinen toiminta sopii rahoitettavaksi.
- **Kohdistuuko IPS-rahoitus erikoissairaanhoidon? Eli voiko Uudellamaalla hakijoina olla hyvinvointialueet, ei vain HUS?**
 - Toimintamallin mukainen palvelu on psykiatriseen hoitoon yhdistettyä. Joillakin hyvinvointialueilla esh-tasoista psykiatrista hoitoa ja kuntoutusta kuitenkin järjestetään myös perusterveydenhuollon miepä-palveluiden alla. Myös tuolloin toteutuu psykiatrinen hoitosuhde.
 - Mikäli esh-tasoista psykiatrista hoitoa ja kuntoutusta järjestetään myös perusterveydenhuollon miepä-palveluiden alla, hyvinvointialue voi olla rahoituksen hakijana.
 - Hyvinvointialueet Uudeltamaalta eivät voi toimia tässä haussa hakijoina, koska HUS on ottanut IPS-toimintamallin käyttöön erikoissairaanhoidossa.
- **Voiko hyvinvointialue osallistua hakuun, mikäli IPS-toimintamalli on ollut hyvinvointialueella käytössä?**
 - Valitettavasti ei voi, koska IPS-haku on suunnattu vain niille hyvinvointialueille, joilla IPS-toimintamalli ei ole aiemmin ollut käytössä osana niiden psykiatrisen hoidon ja kuntoutuksen palveluita.
- **Onko aiemmista hankekokonaisuuksista saatu kokemuksia siitä, minkä oppilaitosten kanssa yhteistyötä koulutuksesta kannattaa alueelle järjestää? Onko jotkin toteutukset koettu erittäin toimiviksi ja tähän konseptiin sopiviksi koulutusratkaisuksiksi? Ilmeisesti THL:n tuottama materiaali IPS:iin liittyen ei ole riittävä koulutuksellinen tuki?**
 - Aiempiin hankkeisiin on rekrytoitu IPS-työhönvalmentajiksi henkilöitä hyvin monenlaisilla taustoilla, eikä kaikilla siten ole ollut aiempaa kokemusta työhönvalmennuksesta laajemmin, eikä etenkin IPSistä erityisenä näyttöön perustuvana menetelmänä.

KTO-erikoisammattitutkinnon on koettu tukevan erinomaisesti työhönvalmennukseen liittyvään laajaan palvelu- ja toimintaympäristöön tutustumista, ja sen on koettu tuottavan hyvin ymmärryksen siitä, mitä työhönvalmennuksella maassamme tarkoitetaan.

Itse IPS-menetelmään ko. koulutus ei kuitenkaan syvenny, ja THL:n menetelmäkoulutus täydentääkin KTO-erikoisammattitutkintoa ja antaa pohjan IPS-palvelun käynnistämiseksi. KTO-erikoisammattitutkintoja on suoritettu ympäri maan, ja oppilaitokset on valittu pitkälti sen mukaan, mikä oppilaitos on ollut maantieteellisesti kutakin kokeilua lähinnä. Opintojen toteutuksiin on oltu kautta linjan sangen tyytyväisiä.

Ennaltaehkäisyn vahvistaminen suun terveydenhuollossa -haku

- **Mitä tarkoittaa Suun terveydenhuollon osiossa ”avustuksen tavoite ja tarkoitus”: voidaan ottaa käyttöön ”vaikuttaviksi arvioituja käytäntöjä”. Minkälaista näyttöä näistä vaaditaan?**

- Hanketta voidaan arvioida vaikuttavaksi muun muassa viitaten aiempiin tutkimustuloksiin joko vastaavasta mallista tai sen osa-alueista (esim. riskiryhmien tavoittaminen säännöllisten palvelujen piiriin). Voidaan myös viitata aiemmin pilotoiduilla malleilla saavutettuihin toivottuihin tuloksiin (esim. hoitoon pääsyn parantuminen)
- **Suun terveydenhuollon hakuilmoituksessa on maininta, ettei rahoitusta voi käyttää lakisääteisiin tehtäviin. Voiko esimerkiksi lasten pop up -tarkastusten kehittämiseen tai laajentamiseen hakea rahoitusta?**
 - Rahoitusta voidaan myöntää olemassa olevien mallien kehittämiseen tai laajentamiseen eri ympäristöön tai eri asiakasryhmille. Rahoitusta ei voida myöntää esimerkiksi hammaslääkäri – hammashoitaja -työparin palkkaamiseen, mutta voidaan myöntää esimerkiksi mallia kehittävän ja ohjaavan sekä mallin tuloksista raportoivan henkilön palkkakustannuksiin.
- **Minkä kokoisia hankkeita rahoitetaan suun terveydenhuollon osiosta?**
 - Suun terveydenhuollon hankkeille myönnettävää rahoitusta on yhteensä enintään 1,5 milj. euroa. Yksittäiselle hankkeelle myönnettävä rahoitus voi vaihdella riippuen siitä, kuinka laajasta hankkeesta on kyse ja minkälaisia hyötyjä hankkeella arvioidaan saavutettavan.
- **Tieteellinen näyttö suun terveydenhuollon hyvistä käytännöistä on kovin vähäistä. Jos sellaista ei ole, onko turha hakea?**
 - Suomessa on haasteita eri ikäisten suun terveydenhuollossa esim. ikäihmisten kohdalta. Lähivuosilta on tutkimusnäyttöä - näyttöön perustuvaa näyttöä, että ennaltaehkäisyllä on vaikutusta suun terveyteen.
- **Voiko suun terveydenhuolto hakea itsenäisesti hankerahoitusta, vai hakeeko mahdollisesti hyvinvointialue samanaikaisesti kaikkiin kolmeen kokonaisuuteen yhtenä kokonaisuutena?**
 - Voi hakea itsenäisesti. Tarkemmat tiedot hakukelpoisuudesta löytyvät hakuilmoituksesta.
- **Kohdentuuko suun terveydenhuollon haussa koko 1,5Me suun terveydenhuollon ennaltaehkäisyn toimintamallien kehittämiseen ja jalkauttamiseen, vai onko osa jaettavasta avustuksesta suunnattu johonkin muuhun?**
 - Suun terveydenhuollon haussa koko 1,5Me kohdentuu suun terveydenhuollossa olemassa olevien ennaltaehkäisevien hyvien käytäntöjen levittämisen tukeen sekä edelleen kehittämiseen ja käyttöönottoon.

Alueelliset hyvinvointipolut – Elintapamuutoksen ja omahoidon tuen kehittäminen -haku

- **Mitä tarkoitetaan alueellisten hyvinvointipolkujen osalta "isommilla hankekonsortioilla"?**
 - Hankekonsortioilla tarkoitetaan konsortiota, joka koostuu useammasta organisaatiosta siten, että yksi organisaatio on avustuksen varsinainen hakija, ja avustusta siirretään muille hankekokonaisuuteen osallistuville organisaatioille.
- **Voiko ammattikorkeakoulu olla hakija konsortiossa?**
 - Kyllä voi

- **Miten monta organisaatiota konsortiossa tulee olla?**
 - Hankekonsortio koostuu useammasta organisaatiosta, eli käytännössä organisaatioita tulee olla konsortiossa vähintään kaksi.
- **Voiko konsortio muodostua useammasta hyvinvointialueesta ja kumppaneista vai haetaanko vain alueellisia konsortioita (alueen hva, kunnat, järjestöt, yritykset jne)?**
 - Avustusta voi hakea molemmin tavoin.
- **Voiko kunta toimia sekä hakijana että hankkeen toiminnan "vetäjänä"?**
 - Kyllä voi, mutta ratkaisu kannattaa perustella hakemuksessa.
- **Onko tarkoitus kehittää omahoitoa vai itsehoitoa?**
 - Hakuilmoituksessa olemme fokusoineet haun koskemaan omahoitoa, mutta omahoitoa tulkitaan haussa laajasti.
- **Tuleeko konsortion olla valmis ja tarvitaanko esimerkiksi aiesopimukset?**
 - Konsortion ei tarvitse olla valmis. Riittää, että yhteistyöstä on sovittu.
- **Konsortio hankkeille hakuaika on todella lyhyt.**
 - Tämän vuoksi konsortion ei tarvitse olla valmis, vaan riittää, että yhteistyöstä on sovittu.
- **Kuinka monta hankeavustusta jaetaan? Voitteko arvioida, mikä olisi yhden hyte-konsortion haettavan rahoituksen määrä, jos jaossa 2 Me yhteensä?**
 - Avustus tullaan jakamaan enintään arviolta kolmelle hankekonsortiolle. Yhden konsortion rahoituksen määrää ei voida arvioida ennakkoon, koska siihen vaikuttavat useat eri tekijät.
- **Mitä tarkoitetaan alueellisilla palveluilla? Lähellä arkea tapahtuvia ja henkilöille, joita muutoin ei tavoiteta? Tulkitaanko, että kehitetään läsnäpalveluita etäpalveluiden sijaan?**
 - Hyödynnetään alueella tuotettavia arjen hyvinvointia ja terveyttä edistäviä palveluja. Erityisesti henkilöille, joilla on haasteita terveydessä ja hyvinvoinnissa sekä joita ei muutoin tavoiteta hyvissä ajoin. Palvelut voivat olla sekä läsnä- että etäpalveluita.
- **Hankeohjelman toimeenpanosuunnitelmassa kohdassa sanotaan näin: "Kehittämishankkeet käynnistetään alueilla (n. 3 aluetta), joiden väestön terveydessä ja hyvinvoinnissa on tunnistettu haasteita verrattuna koko maan tilanteeseen." Rajaako tämä lähtökohtaisesti jo hakijoita ja hankkeita tähän hakuun liittyen?"**
 - Kyllä. Kehittämishankkeen tarve tulee perustella alueellisesta näkökulmasta ja hankerahoitusta voidaan myöntää vain sellaisille alueille, joiden väestön terveydessä ja hyvinvoinnissa on tunnistettu haasteita verrattuna koko maan tilanteeseen. Alueellinen tarve tulee perustella hakemuksessa.
- **Mitä käytännössä tarkoittaa, että osa rahoituksesta tulee Suomi liikkeelle -ohjelmasta Elämäntapamuutoksen ja omahoidon osiossa?**
 - Tämä heijastuu lähinnä hankehaun tavoitteisiin. Käytännössä tällä ei ole suoraa vaikutusta avustushakijaan.
- **Voiko Alueelliset hyvinvointipolut -osioon kytkeä myös hyte-lähetekäytäntöjen kehittäminen esim. hyvinvointialue-kunta-yhteistyössä?**

- Kyllä voi. On toivottavaa, että hankkeissa hyödynnetään jo käynnissä ja kehitteillä olevaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä mahdollisesti laajentaen sitä niin, että erityisesti eniten tuen tarpeessa olevat hyötyvät.
- **Jos hyvinvointipolut hakemus liittyy Kestävän kasvun hankkeeseen ja kehitteillä olevaan hyte-palvelukonseptiin (mm. hyte-palvelutarjottimet ja asiakas- ja palveluohjaus), niin miten tieteellinen näyttö tässä viitekehyksessä toteutuu, kun alueiden hyte-palvelut ja -toiminta ovat hyvin eri sisältöisiä ja tasoisia?**
 - On toivottavaa, että hankkeissa hyödynnetään jo käynnissä ja kehitteillä olevaa alueellista hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä mahdollisesti laajentaen sitä niin, että erityisesti eniten tuen tarpeessa olevat hyötyvät. Sitä mukaa kun hyte-toiminta vahvistuu alueella, on mahdollista kerätä myös näyttöä sen vaikutuksista ja vaikuttavuudesta.